

A levél

A svájci magyarnyelvű protestáns gyülekezetek értesítője
Mitteilungsblatt der protestantischen Kirchgemeinden ungarischer Sprache in der Schweiz
Feuille des communautés protestantes hongroises en Suisse

Basel-Bern-Zürich

2009 június

54. évf. 1.sz.

Szomor Attila felvétele

Csanádi Imre: (1920-1991)

Egy hajdani templomra (részletek)

*Idáig lopódzott, itt talált lakozásra
napnyugati Kálvin tilalmas tanítása;
kert alatt toportyán,
harsant égő portán
tatár ló vonítása*

*Mi más hajlék volt ez!:puszta négy fal, tapasztott,
tojashéj, akárki melyet földbe taposhat,
hadak tengerében
rút sajka, törékeny,
tárgya minden gonosznak.*

*Mégis megtartódat benne becsüld, magyarság,
ország lappangott itt, mikor nem vala ország:
ő árváit Isten
vezérelvén hitben,
lett Bástyá és Bátorság*

POST TENEBRAS LUX

Ceruza, golyóstoll, gyertya, csésze, határidőnapló, fejfedő, póló, esőkabát, esernyő – mindez kapható a genfi Reformáció Múzeumában 2009-ben, Kálvin János születésének ötszázadik évfordulóján. Minden felsorolt tárgyon a felirat: *Post tenebras lux* – azaz sötétség után fény. Kálvin jelmondata volt ez, Genf városa tőle örökölte. Nekem leginkább az esőkabát és az esernyő tetszik: mindkettő szigorúan, ünnepélyesen szürke, de hófehéren virít rajta a felirat. Nem tudom, véletlen-e vagy tudatos választás a múzeum „arculati” felelősei részéről, hogy pont ez a két – esős időben igen hasznos – kellék is a feliratozott termékek közé került. De az ötlet nagyszerű.

Gondoljuk csak el: kint zuhog az eső, vagy éppen csak szitál, de már napok óta, mindenki búskomor, didereg és rosszkedvű. Fogja az ember az esernyőjét, felölti az esőkabátját, amin azt írja, hogy sötétség után (jön) a fény és kimegy az utcára. Ez aztán a kálvinista utcamisszió! Meg se kell szólalnia, az üzenet a feje fölött, vagy a hátán olvasható, s valahogy így lehetne „lefordítani”: a sötétség, a homály, a ború csak ideiglenes, múló állapot, nemsokára kisüt a nap, eloszolnak a fellegek. Emberek, figyeljetelek a sorrendre: sötétségre fény, borúra derű, halálra élet jön.

De vajon tényleg ez jellemzi a kálvinistákat, reformátusokat, protestánsokat, minket? Ez a derűlátás és pozitív gondolkodás? Vagy mi csak a szigorú szürkeséget őrizzük, „fényes” felirat, üzenet, tartalom nélkül?

Annyi mindent ráaggattunk – jót és rosszat – mi magunk vagy mások Kálvinra és a kálvinizmusra, hogy lassan újra kell tanulnunk a lényegét és meg kell tisztítanunk a sok ráakódott sallangtól.

Post tenebras lux – nem Kálvin találta ki ezt a mondatot, mégcsak nem is a Bibliában olvasható (bár eredete valószínűleg a Jób 17,12 első latin fordítására vezethető vissza), mégis maradéktalanul összefoglalja mind az evangélium, mind a reformáció lényegét, központi üzenetét. Le kell szoknunk arról, hogy identitásunkat tagadásokkal, elhatárolódásokkal, NEMekkel és NINCSEkkel határozzuk meg. És meg kell tanulnunk IGENt mondani. Meg kell tanulnunk hinni és megélni a sorrendet: hiszem, tudom és vallom, hogy sötétségre fény jön. Ezért vagyok református, protestáns, keresztyén.

Visszatekintve nagyon rövid svájci szolgálatomra és egyben búcsúzva a szívemhez nőtt közösségektől, Pál apostol egyik „fényes” igéjével köszöntöm *A levél* olvasóit:

Senkinek se tartozzatok semmivel, csak azzal, hogy egymást szeressétek; mert aki a másikat szereti, betöltötte a törvényt. Mert azt, hogy ne paráználkodj, ne ölj, ne lopj, ne kívánd, és minden más parancsolatot ez az ige foglalja össze: "Szeresd felebarátodat, mint magadat." A szeretet nem tesz rosszat a felebarátnak. A szeretet tehát a törvény betöltése. De mindezt valóban tegyétek is, mert tudjátok az időt, hogy itt van már az óra, amikor fel kell ébrednetek az álomból. Hiszen most közelebb van hozzánk az üdvösség, mint amikor hívőkké lettünk: az éjszaka múlik, a nappal pedig már egészen közel van. Tegyük le tehát a sötétség cselekedeteit, és öltjük fel a világosság fegyvereit (Róma 13, 8-12).

Oláh Mihály

Az igehirdető Kálvin

Kálvin¹ János 1509. július 10-én született Noyonban, Franciaország sokak által legfranciábbnak tartott megyéjében, Picardiában. Édesapja Kálvin Girard püspöki ügyvivő, édesanyja Le Franc Jeanne gazdag vendéglős leánya. A család neve eredetileg Cauvin, amelyet Calvinra latinítottak. Ennek a cikknek most nem az a feladata, hogy a reformátor életrajzáról adjon egy kivonatot. A születési dátumnak számunkra az a jelentősége, hogy a jubileumra utaljon, hiszen az 500-ik évfordulót ünnepeljük. A születési hely és családi származás pedig arról szól, hogy itt egy izzig-vérig francia érzelmű és gondolkodásmódú emberrel van dolgunk.

Az 500 éves jubileum magában hordja annak a veszélyét is, hogy eleve nem közeledünk objektíven Kálvin személyéhez. A magyar református berkekben történetírásunk hajlamos túlzásokra és megdicsőítésekre. A jubileum lelkesedésében igyekszünk mindazt, ami a jubilált képét zavarná, érthetlenné tenné vagy elhomályosítaná, félretenni. Kálvinból Szent Kálvin lesz, alakja apostolivá növekszik és írásai kijelentésekké válnak. Ilyenkor sokszor elfelejtjük a "sola scriptura" alapelvét és meg vagyok győződve arról, hogy Kálvin maga is tiltakozna az ellen, ahogyan őt sokszor idézzük és magyarázzuk. Mivel most itt a kálvini igehirdetés formáival foglalkozunk, szeretném elkerülni ezt a jubileumi hangulatot. Soha sem szabad elfelejtenünk, hogy mindaz, amit a reformátor írt vagy mondott, az nem az Ige (azaz Isten szava), hanem annak a magyarázata, elemzése vagy interpretációja. Egyébként ugyanez érvényes a Dordrecht-i Kánonokra, a II. Helvét Hitvallásra vagy a Heidelbergi Kátéra is. Református egyházunk abból indul ki, hogy Kálvin látta és közvetítette helyesen az evangéliumot, ami nem azt jelenti, hogy mindaz, amit írt, mondott, magyarázott az élő igét helyettesítheti.

Ha a kálvini igehirdetés módszereiről beszélünk, akkor tk. genfi tevékenységére kell vonatkoztatnunk, tehát az 1541-től 1564-ig terjedő időszakra, amikor megvalósíthatta elgondolásait. Kálvin igehirdetésének három lényeges formája van:

írásban, predikációban és dialógusban (úgy is fogalmazhatjuk hogy megbeszélésben).

Itt most íásaival nem foglalkozunk, hiszen ezek igen jól ismertek és erre elhívtak teológusok sokféleképpen elemezték őket. Csak egy jellegzetességre szeretném felhívni a figyelmet: Kálvinnak alig vannak spontán írásai. Tudjuk, hogy fő művét az **Institutiót** háromszor (1536, 1539-41, 1559-1560) adta ki, három lényegesen megváltoztatott, sőt átfogalmazott szöveggel, utoljára francia (1559) és latin (1560) nyelven. Még levelei sem spontán irományok, hanem sokszor több változatban kerültek nyilvánosságra. Ezek az utólagos korrekciók sajnos megnehezítik a történész munkáját, mert tompítják vagy egyenesen megszüntetik a közvetlen aktualitást. Kálvin úgy érzi, hogy abban, amit ír és mond, Istennek és olvasójának illetve hallgatójának van elkötelezve, tehát konzekvensen vigyáznia kell, hogy ne le-

gyen a szöveg az isteni kijelentéssel ellentétben és emellett érthető legyen mindenki számára. Érdekes, hogy ezt a két kritériumot Kálvin teljesen egyenrangúnak tekinti a szolgálat szemszögéből. Ezért abból kell kiindulnunk, hogy a kálvini szövegek minden esetben többszörösen átgondolt, tárgyilag és stilsztikailag formált munkák.

Kálvin a történelem egyik legaktívabb "prédikátora" volt. Teljesítménye ebben a tekintetben meghaladta első és második generációs reformátortársainak tevékenységét. De *Béze Theodor* írja róla: „minden második héten naponta prédikált, ha lehetett minden vasárnap kétszer, háromszor hetenként tartott előadásokat a teológián, ezenkívül vezette a konzisztórium vizsgálatait, minden pénteken tartott egy előadást a Bibliagyűlésen amit kongregációnak nevezünk és haláláig ezt így folytatta megszakítás nélkül”.² Ugyanezt írja róla de Raemond Florimond:³ *"nehéz lenne hasonlót találni Kálvinhoz, mert 23 év alatt... prédikált minden nap és vasárnap sokszor kétszer... stb... és fennmaradt idejét pedig írói munkára fordította...amivel mint egy Pontifex Maximus az egész szektás világot elérte"*. Tehát még ellenségei is

elismerték csodálatos prédikációs tevékenységét. 1549 szeptember 29-től Kálvin prédikációit egy gyülekezeti tag, *Denis Raguenier* gyorsírással jegyzetelte, 2300 prédikációját sokáig jól rendezetten megőrizték, míg egy könyvtáros az egész gyűjteményt kilóra (!) el nem adta. Fáradtságos rekonstrukciós munkával sikerült máig kb. 1500 sermónt újra összeállítani, de az egész anyag kritikai átdolgozásra vár eltekintve olyan prédikációktól, amelyek külön kiadásra kerültek. Kálvin nagyon önkritikusan ítélte meg saját prédikációit. Már utaltunk arra, hogy fenntartással volt mindenféle spontaneitással szemben. Mikor 1552-ben négy prédikációját kiadták, terjedelmes levelezést folytatott arról, hogy ezeket a témákat már traktátusokban kidolgozta, ezért a spontán prédikációk megjelentetésének szükségessége megkérdőjelezendő. Kálvin félt nyilvánvalóan attól, hogy a prédikáció hevében meggondolatlan, félreérthető vagy téves dolgok csúszhatnak be a szövegbe. Kálvin egyik kiadója *Girard Jean* panaszkodik is, hogy a "Huszonkét prédikáció a 119. zsoltárról" kiadása alkalmával a gyorsírással rögzített szövegbe és az anexusha a reformátor még egy csomó kommentárt akart beerőszakolni.

Kálvin kiváló retorikus volt. Valamennyi kortársa leírja, hogy magával ragadta hallgatóságát, de azt is, hogy prédikációiban sokszor emocionális és kolerikus kitörésekre is sor került. Ezek a hatalmas erejű szónoklatok testi teljesítőképességének a határait is érintették, hiszen tudjuk, hogy istentisztelet után ez a törékeny férfi sokszor az összeomlás határán volt. Talán éppen emiatt félt saját spontán szövegeitől. De ez az ember, aki valóban a tévtanítástól való félelemmel vitte végbe szolgálatát, nem írta le előre a predikációk szövegét! Tudjuk hogy sok jegyzetet csinált, az ígét valóban forgatta szívében, de amikor fenn állt a szószéken úgy érezte, hogy a Szent Lélek maga beszél rajta keresztül. Kálvin írja: *"ha az evangélium prédikáltaik Isten nevében, akkor úgy érzem mintha Ő maga szólna közvetlen személyében"* majd tovább: "én

¹ Tk. a helyes írásmód Calvin. Én se szeretném, ha a nevemet Németországban Saboonak írnák.

² T. de Géze: L'histoire de la vie et mort -de Caivin

³ F. de Raemond. Op. VII. Cap.

beszélek ugyan, de hallom magamat ahogyan vezetve vagyok a Szent Lélek által. Így lesz az Ige nekem úgy mint másoknak a hasznára"⁴ Reformátorunk négy lenyeges feltételt szab a prédikációknak:

A prédikációnak az evangéliumról kell szólnia, azaz Jézus Krisztusnak kell a középpontban állnia.

A prédikációnak a hallgatóság hasznára (lelki gazdagodására) kell elsősorban irányulnia (ne legyen "a levegőbe spekulált" teológiai téma)

A prédikációnak legalább annyira kell szólnia magához a prédikátorhoz is, amennyire a hallgatóságot akarja megérinteni.

A prédikáció legyen retorikusan hatásos.

Saját prédikációs szerepét így látja Kálvin: "*Urunk azt akarta, hogy én mint egy trombita legyek, hogy magam köré gyűjtssem azt az engedelmes népet, amely az Ővé és hogy én is a nyájhoz tartozzam mint a többiek. Ha tehát a hangomat fogjátok hallani, azt jelenti, hogy mi, ti és én, összegyűljünk, hogy Isten és a mi Urunk Jézus Krisztus nyájává legyünk.*"⁵

A kálvini prédikáció nem hívogató, nem evangélizáló prédikáció. Célja az, hogy a nyáj együtt maradjon és a hitben erősödjön. A reformátor tanítani akarja Isten kiválasztott és elhívott gyermekeit, hogyan éljenek ebben a bűnös, ellenséges, sátáni világban. Kálvin azt akarja, hogy "*senki se térjen vissza a templomból úgy, ahogyan eljött ide*", hanem meggazdagodva, megerősödvé és megtisztulva menjen haza, mert ha ez nem így lenne, akkor "*ez Isten igéjének a megszejtetését*" lenne.⁶

Még egy aspektust meg kell említeni: Kálvin a prédikációval úgy akarja Isten igéjét közvetíteni, hogy azt mindenki, tehát a legegyszerűbb írástudatlan ember is megértse: "*„nem vagyok itt egyedül, hanem valamennyiőtök hasznára kell válnom, ha fölmegegyek a szövegre.”* Nem üres retorikát akar reformátorunk, hanem izig-vérig őszinte bizonyágtételt, ahol a prédikátor teljesen feloldódik Isten üzenetében. "*„Ha én a szövegről Isten nevében figyelmetekbe lopnám magam és hamisan félrevezetném a népet, az olyan alávalóság lenne, ami minden mást felülmúl”*⁷. Kálvin kétségtelenül a prédikációt tartotta reformátori szolgálata középpontjának, egy olyan szolgálatot, amely megviselte, testi tartalékait felémésztette, amelytől szolgálói alázattal rettegett és mégis mindenképp felett szeretett.

Az Ige közvetítésének másik kálvini formája volt a kongregáció, amit ma úgy hívnánk, hogy bibliaóra (amelynek bibliaiskola szerű vonásai is voltak). Hasonló összejöveteleket 1536-ban Bullinger Henrik vezetett be Zürichben „prophezezy” néven, amire lelkészek és gyülekezeti elöljárók voltak hivatalosak⁸.

Ezt a bibliatanulmányozási formát vették át Genfben megszigorított renddel: "*az összes lelkész és mindazok, akik a falvakban szolgálatot végeznek vegyenek részt egy olyan összejöveteleken egyszer egy héten, ahol foglalkoznak a Szent-írással azért, hogy a tiszta tanítás és annak egysége megma-*

radjon..." írja Kálvin⁹ és az igazolatlan elmaradást kizárással fenyegeti meg. A kongregációnak lehetősége volt minden szolgálónak, hogy hozzászóljon az olvasott, vagy általa hozott igéhez. Sajnos ezek az alkalmak sokszor arra is szolgáltak, hogy teológiai ellenfelek a nyílt vitában leszámoljanak egymással. Híres példái voltak ennek az egykori karmelita szerzetes *Castellio Sebestyén* esete, aki az eretnekek üldözése ellen lépett fel és ezért a reformátor feljelentette (1544) és a sokkal tragikusabb *Bolsec Jeromos* ügye, akinek az volt a szerencsétlensége, hogy Kálvin belépett a terembe, ahol ő az „átkos predestinációról” szónokolt. Bolsec megúsza a dolgot egy kemény börtönbüntetéssel és kitoloncolással. Persze ne feledjük el, hogy még a középkori gondolkodásmód korszakában vagyunk. A Szentháromság tagadása (Servet) vagy a dóm-lelkész átkozása (Bolsec) abban az időben függetlenül a felekezeti hovatartozástól halálos bűnöknek számítottak a világi igazságszolgáltatás szemében is. (Servetet egyébként a katolikusok is elítélték és in effigie megégették). Ne legyen ez mentség, de értsük meg, hogy az akkori kor emberétől, bárki legyen is az, nem lehetett elvárni, hogy teljesen felrugja azt a törvényességet, amely nyilvánvalóan a társadalom elengedhetetlen támaszának számított.

Minden pénteken reggel összejött kb. 60 személy az Auditoire-ba, ahol a vezető lelkészek először egy meghatározott bibliai fejezetet megmagyaráztak, amihez hozzá lehetett szólni. Az egész alkalom közös bűnbánati imával kezdődött, majd hálaadó zsoltárokkal és imaközösséggel végződött. A kongregációk következetes gyakorlata valóban elérte, hogy a gyülekezet hitéletében megmaradt az egység és ezeken az alkalmakon olyan közösség nevelődött, amely még Kálvin halála után is sokáig megőrizte tanításának a tisztaságát. Persze mondanunk se kell, hogy ezeket az alkalmakat is Kálvin uralta. Nyilvánvalóan ezzel is arra törekedett, hogy Krisztus nyája együtt maradjon.

Ha megvizsgáljuk Kálvin igehirdetői aktivitását, mi marad meg számunkra egy fél évezred távlatából? Bizonytalán érvényesek mindazok a kritériumok, amelyeket Kálvin a prédikátori szolgálattal szemben felállít. Szolgálati tevékenységének középpontjában állt a bizonyágtétel, és jó lenne, ha egyházunkban (amely magát sokszor kálvinistának nevezi) ez újra tudatosulna. A hit hallásból van és a prédikáció sok ellentétes vélemény ellenére nem elavult és lejárt eszköze az igehirdetésnek, hanem az egyetlen olyan lehetőség ahol a szolgáló egész lényét beleadhatja az Ige tolmácsolásába. A prédikáció, a mindenki számára érthető és mindenkinek személyesen szóló prédikáció kétezer esztendeje az egyház legfontosabb módszere Isten üzenetének a továbbadására. Bizonytalán szorongat minket is a szolgálat egyre szétesőbb rendtelensége. A Szentírás helyes értelmezése és megértése csak a közösségen keresztül és a gyakorolt közösségi életben történhet. Különösen mai világunk bizonytalanságában és egyre fokozódó zavaros irányvesztésében, jó lenne ha újra bátorságunk lenne „kongregációkban” az igét együtt tanulmányozni és együtt elcsendesedni.

Szabó Pál

⁴ Prédikáció Jákob kiválasztásáról

⁵ 1 Timóteus magyarázata

⁶ Jób magyarázata

⁷ 5 Mózes magyarázata

⁸ Bullinger ennek a bevezetését melegen és sürgetően ajánlja a magyar reformátusoknak un. kiküldési levelében 1559-ben. Ein kleines Sendschreiben... Claudiopolis

⁹ Jean Calvin: Deux congrégations et exposition du catéchisme

Genfben jártunk...

Oláh Mihály lelkészünk szervezésében május 30-án kora reggel gyülekezeteink 27 tagja indult útnak Genf felé, Kálvin városába.

A nagy reformátor születésének 500. évfordulója jó alkalom volt arra, hogy genfi tevékenységének emlékhelyeit meglátogassuk. Mi magyarok is sokat köszönhetünk Kálvinnak: többek között azt, hogy a 16. – 17. századi Magyarországon és Erdélyben szinte „magyar“ vallássá lett a református.

Az óváros felé sétálva éppen csak megpillantottuk Rousseau szobrát a róla elnevezett szigeten, hiszen ő is Genf szülötte. Nemcsak a mi útvonalunknak, hanem a genfi reformációnak is első fontos állomása a Madeleine-templom volt. Tulajdonképpen ez a genfi reformáció bölcsője, hiszen kezdetben itt prédikált a város első reformátora, *Guillaume Farel*. Az is egy érdekessége a templomnak, hogy *Michel Servet*et itt fogták el.

A Reformáció Nemzetközi Múzeumának meglátogatása következett, ahol német nyelvű idegenvezetést is kaptunk. A jubileumi évvel kapcsolatban különleges, időszaki kiállítást rendeztek. Modern technikát felhasználva nagyon érdekesen mutatták be Kálvin egy napját – reggeli imádsággal, prédikációval, fontos tárgyalással. Ebben az volt a meglepő, hogy napjaink technikája milyen sok mindenre képes. Más termekben Kálvin iskola-alapítását, a protestáns menekültek befogadására alkalmassá tett épületek bővítését is láthattuk. Az akkori kor problémáinak megoldására irányuló törekvéséről is képet kaptunk. A kiállításon a többi reformátorról sem feledkeztek meg: arcképek, különböző emléktárgyak teszik még vonzóbbá a termeket.

A Múzeum közelében a Saint Pierre katedrálisban és környékén nagy sürgést-forgást találtunk: televízióskok építették „állásaikat“, a másnapi jubileumi istentiszteletre készülve. Ugyancsak emiatt a templom is zárva volt, meg kellett elégednünk tehát azzal, amit a templomból kívülről láttunk. Aki bátrabb volt, az a toronyból megcsodálhatta a várost és a környéket. A pünkösdi istentiszteletre 1000 meghívott vendéget, résztvevőt vártak, hogy Kálvin János 500. születésnapját méltóképpen ünnepeljék. Az eseményt a televízió a világ számos országába, így Magyarországra is közvetítette.

Megnéztük a templom mellett lévő Auditoire-t, egy kápolna-szerű épületet, ahol szintén tanított Kálvin. Ezt az helységet ma több idegennyelvű gyülekezet is használja.

Egy kis séta után Kálvin egykori lakóháza helyét, valamint a Collège Calvin korabeli épületét tekintettük meg.

A körút méltó befejezéséként a reformáció nemzetközi emlékművéhez, más nevén a REFORMÁTOROK FALÁ-hoz vitt utunk: a tíz fehér kőszoborból, hat mészkőbe faragott domborműből álló együttes ma is sugallja a reformáció világméretű hatását. Érdekes, hogy nincs egyedüli főalak - Kálvin negyedmagával együtt áll a középpontban. Kálvin Franciaországban született, ott tanult, élete első felét is ott töltötte. Mint hitéért üldözöttet, a biztos máglyahalál elől menekülőt fogadta be őt második hazája, Genf.

Ezen a helyen már többször is jártam, de mindig meghatottsággal nézem a nagyszerű történelmi alakok szobrait akiknek oly sokat köszönhetünk.

Hadd idézzek itt Illyés Gyula: A REFORMÁCIÓ GENFI EMLÉKMŰVE ELŐTT című verséből:

*Hiszed, hogy volna olyan-amilyen
magyarság, ha nincs-Kálvin?*

Nem hiszem.

*Álltam némán, hirhozó katonájuk,
már azt forgatva, hogy én mit kapok,
nem is őtőlük magyarázatot:
a tettektől, melyek- akár a gyermek-
magukért csak felnőttsorban felelnek.*

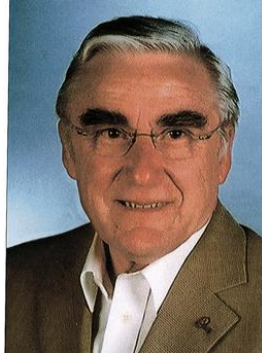
*Végül, ezt mondtam, önvigasztalásképp:
volt bárkié a szándék,
maga az Isten se tudhatta másképp.*

Ludván Éva

Komáromy János válaszol Deák Péter kérdéseire

Mióta vagy elkötelezett tagja a zürichi magyar protestáns gyülekezetnek, milyen egyházi kötődéseid vannak?

Még menekült diákként talákoztam 1957 tavaszán *Lemesi József* református lelkésszel, később a *Joób Olivérrel* ápolt lelki kapcsolat életem egyik legnagyobb ajándéka volt. A magyar istentiszteleteken, karácsonyi ünnepélyeken és a többi magyar rendezvényen - amint időm engedi - legtöbbször részt veszek. 1980 óta tagja vagyok a regensdorfi németajkú gyülekezetnek is. Ez az egyházközösség szülőfaluval, Lovasberénnel, illetve annak református egyházával (aminek 1993 óta főgondnoka vagyok) kb. 15 éve ápol testvérkapcsolatot. Nemrégiben a szilágysági (Románia) Magyaroroszló gyülekezete is testvéregyháza lett a már említett kettőnek.

Légy szíves beszámolni arról a számtalan sok segélyszállítmányról, amit magyarulakta területekre eddig vittél, illetve azok jó hatásáról.

A svájci állampolgárság elnyerésével (1971 március) indult meg ez a szép munka, bár a rendszerváltozásig a magyar határon minden alkalommal éreztették velem egykori osztályidegen voltomat. A börtönviselt szüleim, valamint a 28 hónapos munkaszolgálat - jobban mondva kényszermunka - adott erre alapot.

Első utaim egyikén a Budapesti Állatorvostudományi Egyetem Nagy és Kisállat Sebészeti Karával való kapcsolat kiépítését szorgalmaztam - az állatorvosi egyetemről egyébként 1948-ban kizártak. Számos kongresszus megszervezésével (azokon mint aktív előadó), főleg csont-, ízületi és szemészeti műtétek bemutatásával, majd a sebészeti berendezések küldésével, magyar kollégák itteni tanulmányi útjának egyengetésével próbáltam hathatósan támogatni az otthoni állatorvosképzést. Ebben a munkában egy németországi magyar kollégám is segítségemre volt. Mindkét budapesti klinika (nagy és kisállat) ma modern, európai szinten dolgozik.

Több humán kórházba is küldtünk berendezéseket, a legtöbbet talán a Bethesda Gyermekkórházba.

Ezen kívül több magyarországi állatmenhelyre is vitünk pénzt, berendezést, takarmányt. Itt kell megemlítenem a Vakvezető Kutyaképző Iskolát (Csepel), valamint a gyömrői, székesfehérvári, siófoki állatmenhelyeket. A legnagyobb gondot nem a küldemények összegyűjtése, azok raktározása jelenti, hanem a fu-

vardíj előteremtése, amely nem ritkán szűk baráti körömet, vagy éppen engem egyedül terhel.

Használt ruhából évi 5-6 teherautó fuvar megy a lovasberényi református egyháznak, ahol ezt a rászorulóknak továbbadják. Célunk a mindnyájunk által ismert otthoni nyomor csökkentése. Több öregotthonnak juttattunk tolokocsit, különféle mankót, kórházi ágyat. Ezek egy részét privát helyekről kapom, de legtöbbször a weiningeni privát öregotthon ajándéka.

Az iskolák közül főleg az új tatai gimnázium, melynek hivatalos neve a „Pápai Református Kollégium Tatai Gimnáziuma“ (igazgató Kálmán Attila), valamint a „Lónyai Utcai Református Gimnázium“ (igazgató Madarász Imréné) kapott támogatást tantermeinek berendezéséhez. Padok, székek százait küldtük az iskolák felszerelésére - csak a Baden-i „Katon-schule“- tól egy alkalommal több mint

ezer széket kaptam.

A családon kívül sokan nem értik meg, hogy mi ennek a szép, de nem könnyű munkának a mozgatója? Egy mondatban: a kegyelmes Istennel szembeni mérhetetlenül nagy hálám. A Magyarországon éveken át átél megpróbáltatások, megaláztatások után mintegy kárpótlásként jött az 53 év alatt Svájcban átél eredmények nagyszerű sorozata. Ez ad erőt mindahhoz, amit nem régen egy kis füzetben: „*A bányá mélyétől az egyetemi katedráig*“ címmel is megírtam.

Mit jelent neked ma a magyar gyülekezet létezése, hogyan gondolod a továbbélést, illetve mit tudnánk jobban, eredményesebben csinálni ?

Ezt a kérdést csak a következő bibliai idézettel tudom megválaszolni: „*A hit cselekedetek nélkül megholt önmagában*“. Én is úgy vélem, hogy a gyülekezet értéktöbbletet ad éltünknek.

A mi kis magyar gyülekezetünk jövőjét illetően viszont komoly aggályaim vannak: az asszimiláció, a gyülekezet sorvadása, de más fontos tényezők is alapul szolgálnak ehhez. Példának hozhatom fel a saját családomat, de ez távolról sem csak rám érvényes: mivel svájci feleségem van, a fiaim sajnos nem beszélnek magyarul. A menekülésem utáni szűkös időkben, bizony nem maradt elég energiám a gyermekeim magyarra tanításához.

Hiszem mégis, hogy hívő lelkipásztorok szívből eredő szavai, példamutató tettei tudnának kis gyülekezetünkben még csodát tenni.

Tácsi elaludt

2008. december 7-én este fél hét körül csengett a telefon. Szöllősy Pál hívott. Elmondta, hogy Keresztes József, Tácsi nagy beteg, nem sok ideje lehet hátra. Beszélt a feleségével, mondta neki, hogy szól nekem, látogassam meg Tácsit.

- Jó, meglátogatom - válaszoltam, felírtam a telefon-számukat.

Rövid gondolkodás után felhívtam a feleségét, mondtam, hogy Szöllősy Pál mire kért, és hogy ő szívesen venné-e, ha Tácsit meglátogatnám. Igenlő válasza után kérdeztem, hogy mikor lenne jó, ha jönnék, holnap, vagy talán már ma este. A válasz az volt, hogy ma este, mert lehet, hogy a holnapot nem éri meg. Tudta, hogy Unterengstringenből megyek és elmondta, milyen útvonalon jutok el hozzájuk a Zürich másik oldalán fekvő Witikonba. Feleségemmel megnéztük a térképet, kértem, hogy jöjjön velem, segítsen megtalálni az utat. Gyorsan másik ruhát vettem föl, fogtam az énekeskönyvet és indultunk. Csak az útvonalról ejtettünk szót, különben gondolataim a betegnél jártak és akörül forogtak, mit fogok, mit lehet, mit kell mondani neki.

Megérkeztünk a ház előtti parkírozóba. Enikő nem jött fel, az autóban maradt és imádkozott értünk. Tácsi felesége, Karin nyitott ajtót. Azt hitte, előbb érkezem. Úgy látszott, nagyon várt és örült, hogy megjöttem. Bevezetett a szobába, ahol egy kis lámpa tompa fénye világított csak. Egy fiatal nő állt ott, aki - mint kiderült - Karin bázeli unokahuga, orvos volt. Üdvözlöttük egymást. Kissé balra fordulva, tűnt föl az ágy, amely szinte a szoba közepén állt, s melyben Tácsi hanyatt, mozdulatlanul feküdt.

Egy székre letettem az énekeskönyvet, odaléptem az ágyhoz. Sovány volt az arca, szeme nyitva volt. Üdvözöltem, mondtam a nevem, megfogtam a jobb kezét, mely az ágy felém eső oldalán nyugodott. Éreztem, hogy itt a legfontosabbat kell mondani a legrövidebb időn belül. Karin és unokahuga félig mögöttem álltak. Nevén szólítottam Tácsit és saját szavaimmal és bibliai igékkel igyekeztem hitben erősíteni, bátorítani, Krisztus békességét közvetíteni: Isten megváltott gyermeke vagy, "Ne félj, mert megváltottalak, neveden szólítottalak, enyém vagy!" Keresztet rajzoltam a homlokára. Kissé felém fordította fejét és rám nézett. Jézus a Te Pásztorod, "+" Más, hasonló igéket is mondtam neki. Úgy éreztem, hogy ezek az igék elérték, eljutottak a szívébe. Kezem a homlokára téve áldást mondtam, majd énekelni kezdtem a "Mint a szép híves patakra" kezdetű ének első versét, mely így végződik: Vajjon színed eleiben mikor jutok élő Isten?

Csend volt. Ott álltam, fogtam a kezét. Felesége az ágy túlsó oldalához ment és megfogta Tácsi másik kezét. Így álltunk. Tácsi kinyitotta a száját, láthatóan mondani akart valamit, talán azt, hogy "Köszönöm!" Azután behúnyta a szemét. Énekelni kezdtem a "So nimm denn meine Hände" kezdetű ismert éneket az evangélikus fordítás szerint:

*Fogd két kezem kezébe s vezess, Uram,
A síríg s majd a mennybe minduntalan.
Egy lépést sem tehetnék Tenélküled,
De hol Te jársz, szeretnék menni veled.*

*Kegyelmeddel födözd be szegény szívem,
Míg bánatban s örömben Benned pihen,
Vedd gyermeked karodba, fáradt nagyon,
Szemét behúnyja nyomba' és hisz vakon.*

*S habár erődet éppen nem érzem is,
Veled a célt elérem sötétben is;
Fogd hát kezem kezébe s vezess, Uram,
A síríg s majd a mennybe, minduntalan.*

Tácsi mozdulatlanul feküdt. Mély csönd volt és áhítat. Karin Tácsit figyelte, majd rám nézett kérdően. Álltunk és fogtuk a kezét. Nem tudtuk, itt van-e még, vagy már odaát.

Az orvos unokahúg odalépett és megállapította, hogy már nem ver a szíve. Az ének alatt elaludt!

Mint akik csodát éltek át, néztünk egymásra. Tácsi erre várt és most békésen elaludt. Imádságban adtunk hálát ezért az ágya mellett állva, és nagy békesség vett körül bennünket.

Az autóba beszállva elmondtam, mi történt és megköszöntem a háttérben végzett imaszolgálatot.

Joób Olivér

Keresztes József halála után megszűnt a Reformatio Hungarica Alapítvány, aminek ő volt az elnöke. Az alapítvány Kárpát-medencei diákok számára biztosított ösztöndíjat. Ennek köszönhetően tanulhatott 117 erdélyi, illetve kárpátaljai diák budapesti református iskolában; a maradék vagyont felosztották a Baár-Madas illetve a Lónyai utcai gimnázium között.

Péter Iván emlékezete

Idén húnyt el Péter Iván református lelkész, aki 1989-től 2002-ig a berni magyar gyülekezetben, majd 1993. február 1-től Baselban, Badenben és Schaffhausenben is szolgált. Nagyon szerényen, példaadó áldozatkészséggel, és kiváló lelki erővel viselte gondunkat, annak dacára, hogy 1996-tól kezdve elmaradt a berni kantonális egyház anyagi támogatása. Minderről *Ludván Éva* beszámolt „A Levél” 2002. második számában.

Engedjék meg, hogy egy hivatalos megemlékezés helyett személyes emlékeimről számoljak be. Szívügyem! Első találkozásom Péter Ivánnal 1996. január 4-én volt, amikor egy svájci-magyar fiatal párt esketett a baseli St. Jakob kápolnában. Ökuménikus, két nyelvű szertartás volt, ahol Péter Iván gyönyörű, hagyományos magyar palástban szolgált. Akkor éreztem rá az erdélyi lelkészek fontos pásztori és vezetői szerepére.

1998 karácsonyán megkértek, hogy a következő pünkösdi konferencián tartsak előadást Szabó Magdáról. Ez volt az első magyar nyelvű előadásom, ami külön izgalmat okozott. Péter Iván elmondta nekem, hogyan ismerte meg Szabó Magdát: akkoriban hagyta el Erdélyt, és az írónővel, mint a Tiszántúli Református Egyházkerület főgondnokával is volt alkalma találkozni. Az akkori helyzetben Szabó Magda nem tehetett érte semmit. Péter Iván és neje akkor elhagyta Magyarországot, azután kerültek a németországi rokonokhoz, majd hozzánk Svájcba.

Péter Ivánnak még több konferenciái meghívást is köszönhettem: 2001-ben Szabó Lőrincről, 2002-ben a magyar népdalról (Pigler Anna közreműködésével), 2003-ban Ady Endréről tartottam előadást. A műsor előkészítésénél minden alkalommal útmutató és bölcs volt. Amikor egyszer sajnálatomat fejeztem ki, hogy szüleim nem érthették már meg, milyen megtiszteltetésben részesültem, akkor Joób Olivér és Péter Iván egyszerre

mondta, hogy de igen, igenis tudják. Péter Iván vezetett rá, hogy milyen szoros volt édesanyámhoz fűződő kapcsolat, hogy mennyire szeretett, és hogy mennyit köszönhettem neki.

Végül édesanyám, *Hefti-Gábor Margit* temetéséről szeretnék megemlékezni: Péter Iván 2004. június 3-án temette el őt -ez volt az utolsó szertartása Svájcban, ezután Kecskemétre költözött.

Anyám brassói származású volt, ezért mindvégig szoros, meghitt kapcsolatban állt Péter Ivánnal. Mani néni – így becézték anyámat – rendszeresen járt a bázeli bibliorákra is. Mintha megérezte volna, amikor május 27-én lecsukta szemét, hogy ez volt a legutolsó pillanat, hogy megkérhessük Péter Ivánt a szolgálatra! Így teljesült édesanyám utolsó óhaja, és szép csendesen elbúcsúzott tőlünk.

Hefti Küng Paula

A gyülekezetek életéből

Basel

Bázeli gyülekezetünkben nem hiába imádkoztunk töretlen bizalommal, hogy továbbra is a Lukaskirche-ben tarthassuk istentiszteleteinket: az idén még nem kell a megszokott templomunkból kiköltöznünk. Ahogy Máté evangélista írja: «*Kérjétek és adatik néktek; keressetek és találtok; zörgessetek és megnyitják néktek.*» (Mt 7,7)

A helyettesítések után nagy örömmel vártuk új lelkipásztorunkat, Oláh Mihályt, aki bemutatkozó istentiszteletét január 4-én tartotta közösségünkben. Mihály lelkéssel hamar közvetlen kapcsolatot alakítottunk ki és már előre sajnáljuk, hogy júniusban letelik féléves svájci szolgálata.

Kiemelkedő eseményünk volt a március 15-i ünnepi megemlékezés, melyet a Bázeli Kulturális Magyar Találkozóval, a Bázeli Magyar Iskola és Óvodával és a Helvetia-Hungaria Társaság Északnyugat-Svájc szekciójával közösen szerveztünk. A bázeli és Bazel környéki magyarok több mint százán vettek részt rajta. Az ünnepi megemlékezés protestáns Istentisztelettel kezdődött. Lelkipásztorunk prédikációját Pál apostolnak a Galatákhöz írt levele 5. része alapján tartotta. Minden március 15-én a szabadságra gondolunk. A szabadság új útjait, lehetőségeit próbáljuk feltérképezni mind magunk, mind pedig közösségeink számára. «*Krisztus szabadsággal szabadított meg minket, álljatok meg tehát szilárdan, és ne engedjétek magatokat újra a szolgaság igájába fogni*» (Gal 5,1). A szabadságnak van egy közösségi és egy személyre szabott vetülete. A közösségi szabadság ott van, és csakis ott van, ahol személyes szabadság van. Személyre szabott, Krisztus-arcú szabadság. Az Istentiszteletet a Himmusszal fejeztük be, majd a bázeli magyar gyerekek ünnepi műsora következett. Nagy lelkesedéssel énekeltük a fellépő kisfiúkkal, *Di Giovanni* Andrással, *Károvi*s Marcellel és *Skorski* Linussal 48-as dalainkat. Az ünnepi beszédet *Parragi László*, «Közös kincsünk: 1848» címmel tartotta, melyben sok ismeretlen adatot közölt az 1848/49-es forradalmunk történetéből, melynek gyümölcse a 48-as áprilisi törvények megalkotása. Ezek magukban foglalták Magyarország gyökeres polgári átalakulását, vagyis a valódi rendszerváltást. A nagyszerű szónoklat után elénekeltük a Szózatot. Az ünnepeket kellemes együttlét követte, baráti beszélgetés finom falatok mellett.

A bázeli gyülekezet további fontos eseményei a húsvéti és a pünkösdi úrvacsorás Istentiszteletek voltak, valamint a majális kirándulás május 3-án, melyet a fent említett három bázeli szervezettel karöltve rendeztünk.

Régi álmunk valósult meg június 7-én, amikor gyülekezetünk a Bázeli Magyar Iskola és Óvodával együttműködve - felekezetre való tekintet nélkül - minden magyar gyereket szeretettel fogadott a protestáns

istentiszteletre, és az azt követő ökumenikus hittanórára. Szándékunk, hogy a bázeli és Bazel környéki óvodás és iskoláskorú gyerekeknek is legyen lehetőségük ismerkedni a bibliával.

Június 19-én egy operett koncertet szervezünk, *Csapó Éva*, *Mozsár György* és *Achim Erzsébet* művészek közreműködésével, melyre nagy szeretettel várunk mindenkit.

Baden

Ez évben is megtartottuk rendszeres alkalmainkat, a látogatottság sem csökkent az elmúlt évekhez képest.

December 28-án került sor a katolikus testvéreinkkel megtartott hagyományos karácsonyi Istentiszteletünkre és az azt követő szeretetvendégségre. Ezen az eseményen közel ötvenen lehettünk együtt és amire lelkes asszonytestvéreink finom szendvicsekkel, süteményekkel készültek. Az istentiszteletet *Miklósi-Vári Kátinka* szolgálatával tartottuk, és ezen alkalom keretében került sor *Bopp* Tobias és *Henrietta* legkisebb lányának, *Tirza*-nak a keresztelőjére is. A keresztség sákramentumát a nagypapa, *Bopp Paul* szolgáltatta ki.

Január elejétől *Oláh Mihály* szolgált istentiszteleteinken. Hálásak vagyunk az istentiszteletek korábbi időpontra való áthelyezéséért, ez valóban kedvez a kisgyerekes családoknak.

Különleges alkalom volt továbbá a metmensteteni családi istentisztelet, amit a zürichi gyülekezettel együtt tarthattunk. (a beszámolót lásd Zürich-nél)

Gyülekezetünkben még egy alkalom lesz június elején, és reméljük és hisszük, hogy a nyár után újult erővel kezdhetjük a következő félévet.

Bern-Biel

Május 17-én a protestáns gyülekezetünknek is otthont adó németországi lutheránusokkal tartottunk közös istentiszteletet. A liturgia németül hangzott ugyan, de az énekeket ki-ki a maga nyelvén énekeklhetette.

A János szerinti evangéliumból (16, 23b - 28) olvastuk, hogy Jézus számunkra érthető példázatokban szól „most” hozzánk, de eljön az idő, amikor nyíltan fog beszélni nekünk az Atyáról.

Az istentisztelet során a két gyülekezet közötti kommunikáció is példaértékű volt - valamelyest erre a bibliai passzusra is visszacsengett. A liturgia egy része ismerősnek tűnt, volt azonban olyan rész is, amit a magvas nyelvezetből nem egészen érttem. Valami – még pontosabban Valaki mégis teljesen megragadott az úrvacsorai gesztusokban, a szép orgonajátékban.

Hiszem, hogy eljön az az idő, amikor a földi, emberi berögzöttségeink nélkül fogunk majd hallani, érteni, látni. Félek tőle...de már várom!

Oláh Mihály lelkész kimondott gondolata szerint is jó volt látni a két felekezetet tagjait, akik bár két nemzethez tartoznak, mégis összeköti őket a Szentháromságos Istenben vetett hit, a közös feladat: beilleszkedni, jó polgára lenni Svájcnak és mindamellet megmaradni magyarnak, vagy németnek.

Luzern

A luzerni gyülekezet töretlen lelkesedéssel látogatja mind a havonta megtartott istentiszteleteket, mind a bibliaórákat. Külön is megemlítenék azt a rendkívüli, zenés-úrvacsorás istentiszteletet, amelyet húsvét hétfőjén tartottunk orgonistánk és lelkészünk javaslatára. Az istentiszteleten elhangzott Liszt Ferenc „Via crucis” című impozáns műve *Serman Éva* és *Lukas Finschi* előadásában. Az együttlétet szeretetvendégség zárta.

Zürich

A 2009-es év első felének kiemelkedő gyülekezeti eseményei – címszavakban - a következők voltak:

Január 18: többnyelvű istentisztelet a Gross-münsterben a helyi, ill. a valdens gyülekezettel közösen. Ezen az istentiszteleten mutatkozott be Zürichben *Oláh Mihály* zilahai református lelkész.

Február 8: ökumenikus istentisztelet a Bruder Klaus katolikus templomban, ahol *Tőkés László* királyhágómelléki református püspök, Európa-parlamentari képviselő hirdetett ígét.

Március 15: ökumenikus istentisztelet és forradalmi megemlékezés a Bruder Klaus katolikus templomban.

Március 29: családi istentisztelet Mettmenstettenben, amire így emlékszik *Miklósi-Vári Katalin* unitárius lelkész:

És mégis mozog a Föld ...a szószéken, két arasznyira a pap kezétől...emlékezhetnek a lufis-trükkre azok, akik részt vettek a mettmenstetteni családi istentiszteleten. De nem ez volt az igazi csoda, hanem az, amit közösségben tapasztal meg az ember.

Megannyi nehézség után mégis sikerült a kísérlet: a bádeni és zürichi gyülekezet szervezésében családi istentiszteletet

tartottunk. A cél az volt, hogy találjunk egy, a hagyományos istentisztelet elemeire épülő, de a kisgyerekes családok számára is megfelelő liturgiai formát, melyben a felnőtt gyülekezeti és a gyerekek egyaránt jól érzik magukat. Természetesen nem mi találtuk fel a sanyol viaszt, hisz régóta ismeretes ez a forma is: a gyerekek részt vesznek az istentisztelet prédikációig tartó részében, bekapcsolódnak az énekbe, belélegzik az istentisztelet hangulatát, egy bizonyos történet kifejezetten nekik is szól. De a prédikációig ez már majdnem fél óra, épp annyi idő, amennyit az átlaggyerek figyelme kibír. Aztán a gyülekezeti terembe mennek, ahol a témához kapcsolódó kötetlenebb játékkal töltik az időt, míg a felnőttek is megérkeznek.

Ezalatt a felnőttek, azok az anyukák is, akik számára igazán nehéz több gyerek mellett megteremteni az elmélyülés idejét, élvezhetik a csendet, odafigyelhetnek az igehirdetésre. Ez a liturgiai forma legalább annyira szeretne kedvezni a kisgyerekes szülőknek, mint gyerekeiknek. Épp attól lesz esélyesebb a közösség kialakulása, hogy a gyerekeknek és a szülőknek is hagy külön-időt, de mégis egy közösségben maradnak.

Azt hiszem, ez 2009. március 29-én sikerült. Köszönet érte a *Bopp-Somodi* családnak a szervezésért, *Géczy Szilviának* a csodálatos orgonajátékért, a mettmenstetteni gyülekezetnek a helyért s mindenkinek, aki jelenlétével gazdagította ezt a találkozást!

Április 12: a húsvéti istentiszteleten *Donáth Lehel* (gordonka) és *Miho* (zongora) szolgálatának köszönhetően különleges élményben volt ismét részünk.

Gyülekezetünkben elhunyt *özv. Kiss Kálmánné Fiam Etelka*, aki Isten kegyelméből 94 évet élt. Temetésére Seebachban került sor május 22-én. Emléke legyen áldott.

St Gallen

Elköltöztünk!!! Áprilisi istentiszteletünkön búcsút vettünk a Heiligkreuz-i gyülekezet Bach-termétől, ahol évtizedeken keresztül tartottuk a magyar istentiszteleteket. A befogadó gyülekezetnek, ill. lelképásztorának *Pfr. Semmlernek* köszönetet mondtunk, ő pedig Isten áldását kívánva „engedett el” bennünket. A kávézáson visszaemlékeztünk közösen azokra a szép emlékekre, amelyek ide kötődtek, és azokra az emberekre, akik itt voltak közöttünk.

Költözésünknek az az örömteljes oka, hogy kinőttük a termet. December óta egyre több fiatal házaspár érkezett hozzánk gyermekekkel. „Engedjétek hozzám jönni a gyermekeket” – mondja Jézus, s ezért istentiszteletünk elején gyermekistentiszteletet tartunk. Ezután a gyermekek egy külön teremben rajzolhatnak, játszhatnak ezentúl, így szüleik zavartalanul hallgathatják az igehirdetést.

Az új hely (Stephanshorni Ev.Ref. Gyülekezet) ünnepi „birtokbavétele” május 17-én volt.

Hercegh Zsolt a gyülekezet új tagja, aki a kántori szolgálatot is elvállalta.

Decemberben szomorú szívvel búcsúztunk presbiterünk, *Missura Katalin* férjétől *dr. Missura Tibortól*. Jézus mondja: „Én vagyok a feltámadás és az élet, aki hisz énbenem, ha meghal is ép” (*Jn. 11, 25*).

A Szövetség új lelkésze: Kókai Csaba

Testvéreinknek már több ízben számoltunk be arról, hogy a svájci protestáns lelkési szolgálat betöltésére a zürichi kantonális egyház részéről Dr. Ruedi reich egyházelnök, magyar részről pedig a református egyház generális konventje támogatásával kerülhetett sor. A beérkezett pályázatokat a generális konvent bírálta el, ennek alapján ajánlotta Kókai Csaba debreceni református egyetemi lelkész megválasztását. A gyülekezetek elnökei, a lelkészválasztó bizottság tagjai nagy örömmel fogadták az ajánást és Kókai Csabát megválasztották a következő 2 évre szóló szolgálatra.

Szövetségi közgyűlés Zürichben

2009. november 29-én de 10.15 órakor a Grossmünster-Helferei-ban (Kirchgasse 13)

Szeretettel hívunk minden Testvérünket erre az alkalomra, ahol Kókai Csaba lelkész hivatalos beiktatására is sor kerül.

Hieble Erika gyermekrovata

Kedves kicsik és nagyok!

Több eseményről is megemlékeztünk az elmúlt hónapokban. *Virágvasárnap* Jézus Jeruzsálembé való bevonulását, a *Nagyhéten* földi életének utolsó napjait követtük nyomon. *Nagy péntek* a keresztre feszítésre emlékeztet, húsvétkor pedig a feltámadásnak örülhettünk.

Találd ki!

A következő ének szövegében megtudhatjátok, hogy mit is ünneplünk áldozócsütörtökön.

Várad, 1566.

Debrecen, 1778.

Ó, mi kegyelmes Mesterünk,
 Emlékezzél meg mi rólunk,
 Ki meghaltál volt érettünk,
 Légy jelen mivelünk!

Te látod mennyből éltünket
 És nagy keserűséginket;
 Vigasztald meg mi lelkünket,
 Hogy higyjünk tégedet.

Egyetemben keresztyének,
 Az Úr Krisztust dicsérsjétek,
 Ő néki hálát adjatok,
 Felmagasztaljátok.

Dícséret legyen Atyának
 És ő Fiának, Krisztusnak,
 És a mi Vigasztalónknak,
 A Szentháromságnak.

Pünkösöd

Tudod-e...

hogy a pünkösdi ünnepkör a mennybemenetel ünnepétől az Örökkévalóság vasárnapjáig (november végéig) tart. Bár ünneptelen félévnek is szokták nevezni, mégis a Szentlélek munkálkodásáról tesz bizonyosságot.

Pünkösöd a húsvét utáni ötvenedik napra esik és a Szentlélek kitöltését ünnepeljük. A Szentlélek késszé tesz Isten szolgálatára, erőt ad, vigasztal és hitet támaszt a szívünkben.

Aranymondás

„Megtaláltok engem, ha kerestek és teljes szívvel folyamadtok hozzám!” (Jeremiás 29, 13).

Olvasd Te is a Bibliát!

Apostolok Cselekedetei 8,26-40.

Fülöp azt a különös feladatot kapta Isten angyalától, hogy induljon el Jeruzsálemből Gáza felé. Bár Fülöp nem tudta, hogy miért, mégis engedelmeskedett. Az út szélén állva egy díszes hintót pillantott meg. Egy etióp kincstárnok ült a kocsin és egy tekerestet olvasott, amit Jeruzsálemből hozott magával. Figyelmesen olvasta a sorokat, ám mégsem értette. Fülöp odalépett hozzá, hogy segítsen neki. Magyarázni kezdte, hogy Jézus az, akiről az Írás szól. Ő az, aki annyira szeretett minket, hogy az életét adta értünk. Boldog volt a kincstárnok, hogy nem hiába utazott Jeruzsálembé, hogy hallott Jézusról és befogadhatta a szívébe. Ennek jeleként meg is keresztelkedett. Örvendezve utazott tovább, Fülöp pedig továbbra is Istennek engedelmeskedve másoknak is beszélt Jézus csodálatos dolgairól.

